

HANDLEIDING BIJ HET KAARTSPEL

Een kaartspel dat inspireert en ideeën op gang brengt

Je wil deelnemen aan Erfgoeddag 2020 in teken van De Nacht. Fantastisch! Dit kaartspel helpt je daar graag bij. Het kaartspel vormt een opstap voor een discussie in de vorm van het samen bespreken en onder de loep te nemen van gesprokkelde ideeën.

HOE GEBRUIK JE DIT KAARTSPEL?

Druk dit kaartspel af en knip de kaartjes uit.

Deze kaarten stimuleren een gesprek en brengen ideeën tot stand. Iemand trekt een kaartje of de hele groep krijgt dadelijk enkele kaartjes. Lees voor wat er op je kaartje(s) staat. De rest van de groep kan erop inpikken 'Dit deden we al eens naar aanleiding van een ander evenement' of 'Dat doet me denken aan wat we al eens organiseerden'... Normaal gezien komt het gesprek gauw op gang en brengt het een ideeënketting teweeg. Het zal je verbazen hoe snel het gesprek op gang komt dankzij enkele voorbeelden.

BEREID JE VOOR

Zit je samen met een groep mensen? Bepaal dan hoe je de ideeën onthoudt. Neem bijvoorbeeld een groot blad papier en schijf al de ideeën op die aan bod komen tijdens de vergadering. Het kan goed zijn om een gespreksleider aan te duiden die niet deelneemt aan het gesprek zelf maar die alles samenvat en noteert. Zo gaan er geen ideeën verloren.

ROND WELKE SPOREN IS DIT KAARTSPEL OPGEBOUWD?

---

1. Wat als er geen beeld is?

Wat rest er ons als het beeld wegvalt? Een hele wereld! Laat bezoekers op Erfgoeddag genieten van nieuwe ervaringen zoals voelen, proeven en ruiken.

2. Van voorlezen tot vertellen

Verhalen nemen je mee naar een andere wereld. En welk moment is er beter dan het vallen van de nacht om een verhaal te vertellen of te aanhoren? Grijp het feestjaar van Erfgoeddag aan om een activiteit te organiseren rond het gesproken woord

3. Wat als er geen licht is?

WIE KAN DIT KAARTSPEL GEBRUIKEN?

Gebruik dit kaartspel wanneer je samenkomt met organisaties die een activiteit willen bedenken voor Erfgoeddag.

TROUWENS... LAS JE DE INSPIRATIEBROCHURE AL?

Naast dit kaartspel is er ook een handige inspiratiebrochure die je inhoud en praktische informatie aanbiedt om zo vlot mogelijk tot Erfgoeddag 2020 te komen. Nog geen exemplaar bij jouw organisatie? Laat het ons weten.

★ Pikante beelden in Turnhout

Het Speelkaartenmuseum Turnhout heeft een collectie 19e eeuwse kaarten waarin pikante beelden verstopt zitten. Pas wanneer je de kaarten langs achter belicht, worden ze zichtbaar. Hiervoor kan bijvoorbeeld een kaars gebruikt worden. In het museum zitten de kaarten in een kast met een knopje. Zolang je het knopje ingedrukt houdt, blijft het licht in de kast branden.

Website

speelkaartenmuseum.turnhout.be

Wat als er geen beeld is?

★ Kunstenfestival Artefact 2016

In 2016 had Kunstenfestival Artefact het thema 'Up in the air': SMOG tasting: Smog Synthesizer. Met andere woorden: hoe maak je het onzichtbare net heel zichtbaar?

Website

genomicgastronomy.com/work/2015-2/smog-synthesizer

Wat als er geen beeld is?

★ Klankenbos, klankkunst in openlucht

Tussen de bomen van Klankenbos zit een unieke verzameling klankinstallaties verscholen. De kunstwerken zijn een prikkeling voor het oor en een streling voor het oog. Tijdens een bezoek aan Klankenbos word je uitgedaagd om op een bewuste manier met geluid en stilte om te gaan. Een bijzondere ervaring voor mensen van alle leeftijden.

Website

[Klankenbos.be](http://klankenbos.be)

Wat als er geen beeld is?

★ Educatieve koffers van Blindenzorg en liefde

Hoe is het om blind of slechtziend te zijn? De koffers van Blindenzorg en liefde laten je het zelf ervaren. Deze koffers boordevol educatief materiaal staan ter beschikking van leerkrachten, studenten, leerlingen en alle geïnteresseerden. Ze zijn ideaal als u het op een aanschouwelijke en interactieve manier wilt hebben over visuele beperkingen.

Website

blindenzorglichtenliefde.be/nl/meerweten/Index/4111/educatieve-koffers

Wat als er geen beeld is?

★ Museum op maat bij het KMSKB

"Museum op maat" wil ervoor zorgen dat iedereen, over handicap, cultuur, taal of welke beperking ook heen, een gelijke kans krijgt om op een persoonlijke en aangepaste manier de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België te bezoeken.

Website

fine-arts-museum.be/uploads/pages/files/programma_museumopmaat_2018_2019.pdf

Wat als er geen beeld is?

★ Iedereen Klassiek, van de jacht tot de nacht

Wat is er romantischer dan een nachtelijke wandeling in een prachtige tuin, wanneer iedereen slaapt?

Website

klara.be/iedereen-klassiek-van-de-jacht-tot-de-nacht

Wat als er geen beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

★ Anders luisteren bij het Maritiem Museum

Audiotour medewerkers Maritiem Museum: de medewerkers vertellen over hun bijzondere band met bepaalde objecten.

Website

maritiemuseum.nl/activiteiten/maritiem-museum-app

Wat als er geen beeld is?

★ Wat met het zesde zintuig?

Heeft er iemand ervaring met het oproepen van geesten?

Wat als er geen beeld is?

★ Audiotour op maat van de kleinsten

Het Kasteel van Gaasbeek en Museum hof van Busleyden werkten al samen met het geluidshuis voor een audiotour op maat van kinderen.

Website

speelkaartenmuseum.turnhout.be

Wat als er geen beeld is?

★ Museumpodcasts met de ErfgoedApp

Noem de museumpodcasts geen gewone audiotours, wel een verruimende blik op het museum door de ogen van eigenzinnige vertellers Patrick De Rynck, Jurgen De Bruyn en Dirk de Wachter, in een audioregie van de jonge radiomakers Wederik De Backer en Lucas Derycke.

Website

faro.be/blogs/bram-wiercx/hof-van-busleyden-lanceert-museumpodcasts-met-de-erfgoe-dapp

Wat als er geen beeld is?

★ Stemmen en verhalen in het memoriaal van Kazerne Dossin

Als je op een andere plaats gaat staan hoor je een ander verhaal

Wat als er geen beeld is?

★ Bij elk schilderij een ander geluid

In Hermitage Amsterdam hoor je geluidsfragmenten passend bij een schilderij, bijvoorbeeld een schilderij met een stoomtrein, daar hoorde je dan geluiden bij.

Website

hermitage.nl

Wat als er geen beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

★ Maak je eigen playlist aan

Overweeg om een Spotify playlist aan te maken zodat bezoekers tijdens Erfgoeddag geluiden horen bij zaken die ze zien.

Wat als er geen beeld is?

★ Theatrale tour De Lorentz Formule

Door een geheime, tot nu toe gesloten deur in het museum nemen twee acteurs bezoekers mee naar het Lorentz Lab. 'De Lorentz Formule' is bedoeld om te intrigeren en om nieuwsgierig te maken.

Website

teylersmuseum.nl/nl/bezoek-het-museum/lorentz-lab/theatrale-tour-de-lorentz-formule

Wat als er geen beeld is?

★ Groene vingers in het museum

Het zintuigelijke zit ook sterk vervat in tuin en de groene ruimte. Het gebruiken van groene ruimtes in en rond erfgoedinstellingen kan heel verrijkend en inspirerend zijn.

Website

faro.be/index.php/blogs/bart-de-nil/groene-vingers-het-museum

Wat als er geen beeld is?

★ Multisenso-rail

Centraal in het programma rond cultureel erfgoed, gezondheid en welzijn dat FARO sinds 2017 heeft opgezet staan langetermijntrajecten om kennis en instrumenten te ontwikkelen. Dit jaar zijn we samen met Train World gestart met een nieuw piloottraject dat praktijkkennis wil verwerven over hoe je mensen met een mentale beperking kan prikkelen door een immersieve beleving.

Website

faro.be/blogs/bart-de-nil/multisenso-rail

Wat als er geen beeld is?

★ Als kijken niet lukt...

Dan kan je iets actiefs doen met bezoekers of deelnemers: drop-in-drop-out-activiteiten. Belangrijk hierbij is wel dat je niet moet reserveren en dat je gewoon kan aansluiten en weggaan wanneer de bezoeker dit wil. Bijvoorbeeld de breiclub stedelijk museum Sint-Niklaas, glasblazen in het Glazen Huis in Lommel, botanisch tekenen in 't Grom,...

Wat als er geen beeld is?

★ Als kijken niet lukt...

Dan kan je een beroep doen op de expertise van blinde en slechtziende personen. Zij kunnen ons leren kijken met onze handen, oren, smaak, neus,... Bijvoorbeeld stadgids David in Leuven.

Wat als er geen beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

★ Als je zelf geen muren hebt...

Maak van de voorruiten van huizen vitrines en vraag mensen iets voor het raam te plaatsen (cfr. Brugge) of hang een museumstuk in je living zoals het Wielermuseum suggereerde.

Wat als er geen beeld is?

★ Lekker Joods

In het joods historisch museum kunnen mensen drie dagen per week aanschuiven aan de proeftafel geleid door (joodse)vrijwilligers. Er is tijdens die momenten mogelijk: uitwisseling kennis en gerechten, mogelijkheid om vragen te stellen, delen van persoonlijke verhalen....

Website

jck.nl/nl/tentoonstelling/lekker-joods-een-wereld-op-tafel

Wat als er geen beeld is?

★ Ingepakte objecten

Wanneer objecten zijn ingepakt, bespreken mensen eerst het object dat wordt doorgegeven aan elkaar aan de hand van het gewicht, vorm,... Het gesprek komt zo op gang in de groep en er wordt eens niet van de klassieke uitleg vertrokken.

Website

erfgoedhaspengouw.be/erfgoededucatie/gouwgoed/boerengoed/

Wat als er geen beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

Wat als er geen
beeld is?

★ Verhalen over thuishaven

Verhalenvertellers nemen het publiek bij het Red Star Line Museum mee op tocht doorheen de expo 'thuishaven' en vertellen hoogst persoonlijke ervaringen met het project. De Boekenkaravaan is een leesbevorderingsproject van Leesweb vzw voor kans- en taalarme kinderen in de stad Antwerpen. Het (voor-)leesplezier staat hierbij voorop.

Website

deschoolbrug.be/boekenkaravaan

Van voorlezen
tot vertellen

★ Poëzie in PARCUM

Oorlog, vrede en verzoening zijn vaak terugkerende thema's in de poëzie. Speciaal voor de tentoonstelling Religie. Helend. Verdellend werden zorgvuldig een aantal gedichten geselecteerd, die passen bij de kunstwerken in het museum en de groene omgeving van de Abdij van Park.

Website

parcum.be/nl/activiteit/poezie-in-parcum

Van voorlezen
tot vertellen

★ Postgraduaat leescoach

Bij Odisee kan je een postgraduaat volgen om leescoach te worden. Als leescoach werk je aan een krachtig leesbeleid op jouw school. Naast aandacht voor technisch en begrijpend lezen staan het stimuleren van leesplezier en leesbetrokkenheid centraal. In de opleiding verwerf je de nieuwste inzichten in verband met lezen. Je doorgroondt de verhouding tussen en het belang van technisch lezen en begrijpend lezen en ontdekt de meest effectieve leesstrategieën.

Website

www.odisee.be/nl/leescoach

Van voorlezen
tot vertellen

★ Volksverhalen

Professioneel verhalenvertelster Veerle Ernalsteen ging samen met de deelnemers aan de slag met het repertoire volksverhalen uit de regio. Deze reeks werd afgesloten met twee vertelavonden voor het publiek, waarbij de erfgoedverhalen tot leven kwamen.

Website

erfgoedceldenderland.be/archief/dialeceglantvandendermonde.be/volksverhalen-liedjes-dialecten

Van voorlezen
tot vertellen

★ de DAGEN

Samen lezen is samen genieten van verhalen, fragmenten en gedichten uit de brede wereldliteratuur. In kleine groep proef je van teksten uit alle windstreken en wissel je van gedachten. Een passionele lezer begeleidt het gesprek.

Website

dedagen.be/samenlezen

Van voorlezen
tot vertellen

★ Zorgbib, meer dan een boek

Wanneer je voor korte of langere tijd in een zorgvoorziening verblijft, kunnen een goed boek, een cd of dvd deugddoende ontspanning brengen. Daarom is er Zorgbib van het Rode Kruis. Naast het uitlenen van boeken, cd's, dvd's ... maken onze vrijwilligers vooral tijd voor een kort bezoek, een gesprekje of een ontspannende activiteit met patiënten en bewoners.

Website

<https://www.rodekruis.be/wat-doen-we/sociale-activiteiten/zorgbib>

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

★ Leesmarathon

Organiseer een leesmarathon waarbij er non-stop wordt voorgelezen.

Van voorlezen
tot vertellen

★ Storytelling for health

Integrated Patient Storytelling (IPS) past technieken toe mondelinge verhalen toe op geanonimiseerde kwalitatieve gegevens verzameld uit interviews met servicegebruikers en focusgroepen. Van elke set werd één audio-opname gemaakt met het verhaal van de gecombineerde ervaringen van de deelnemers. Deze zes gebruikersreizen bieden krachtige inzichten in hoe mensen een ziekte ervaren.

Website

artsinhealth.wales/conference.html

Van voorlezen
tot vertellen

★ Geluidseffecten bij de collectie

Brekend vaatwerk bij porselein-afdeling Zeeuws Museum of en mysterieus gefluister tijdens 'Once upon a castle' in het kasteel van Gaasbeek.

Van voorlezen
tot vertellen

★ Stories for Adult Learning

Onderstanande link verwijst door naar naar een handboek en is een van de eindproducten van Sheherazade, een Grundtvig Multilateraal Project dat de aandacht wil vestigen op het potentieel van storytelling als leermiddel. Tijdens dit project werden methodologieën en materiaal ontworpen voor het gebruik van storytelling in het onderwijs aan en het leerproces van volwassenen.

Website

http://www.sheherazade.eu/sites/default/files/manuals/Manual_Dutch.pdf

Van voorlezen
tot vertellen

★ Internationaal Vertelfestival in Alden Biesen

Het Internationaal Vertelfestival is een uniek meertalig festival over de vertelkunst en kan op veel belangstelling rekenen van het Vlaamse onderwijs en ver daarbijten.

Website

alden-biesen.be/nl/vertelkasteel/internationaal-vertelfestival

Van voorlezen
tot vertellen

★ Verhalen van ooggetuigen

Steeds minder mensen kunnen hun ervaring met de Tweede Wereldoorlog persoonlijk navertellen. In het Airborne Museum vertellen mensen die de Slag om Arnhem aan den lijve hebben onderzonden hun verhaal. Vanuit het perspectief van het kind dat ze in de jaren 40 waren, worden de gebeurtenissen gedurende de bezetting, tijdens de evacuatie en na de bevrijding verteld.

Website

airbornemuseum.nl/activiteit/ooggetuigenverhaal

Van voorlezen
tot vertellen

**Van voorlezen
tot vertellen**

**Van voorlezen
tot vertellen**

**Van voorlezen
tot vertellen**

**Van voorlezen
tot vertellen**

**Van voorlezen
tot vertellen**

**Van voorlezen
tot vertellen**

★ Voorlezen voor jong en oud

Voorlezen geeft ouderen die door omstandigheden niet meer zelf kunnen lezen de mogelijkheid om verhalen te leren kennen en te praten over boeken. Voorlezen stimuleert warme contacten. Boeken bieden bovendien stof tot gesprek en brengen het verleden even dichterbij.

Website

www.iedereenleest.be/over-lezen/wat-lesbevoording

Van voorlezen tot vertellen

★ De setting maakt het verschil

Creëer een bijzondere context bij het voorlezen, denk bijvoorbeeld eens aan abdijen, een restaurant, een park, een bakker,... Een unieke leeservaring!

Van voorlezen tot vertellen

★ Het voorlezen van een krant

In de jaren '40 werd er standaard voorgelezen in fabrieken, vooral in textiel fabrieken. Vandaag gebeurt dit bijvoorbeeld nog steeds in Cuba.

Van voorlezen tot vertellen

★ Godly Play

Godly Play is een speelse methode van geloofsinitiatie en -communicatie. Godly Play vertrouwt op de kracht van verhalen. Het spelen en vertellen van verhalen is een fundamenteel onderdeel van Godly Play. De verhalen worden sober en authentiek verbeeld met behulp van spel materiaal.

Website

kuleuven.be/thomas/page/godlyplay

Van voorlezen tot vertellen

★ Thuis in taal, voorleeskoffers

Project in Vlaams-Brabant dat ouders de kans geeft om in hun eigen taal voor te lezen aan hun kinderen zonder daarbij de meerwaarde van de thuistaal uit het oog te verliezen.

Website

linc-vzw.be/workshops/leespromotie/nieuw-thuis-taal

Van voorlezen tot vertellen

★ Jonge, diverse stemmen aan het woord

In memorial museum Passchendaele is er een team van kinder/jongerengidsen. Gelijkaardig: Jongeren geven rondleiding bij eigen expo Instinct in MAS; OKAN jongeren geven uitleg in Stadsmuseum Lokeren. De OnthaalKlas voor Anderstalige Nieuwkomers van Lokeren is ook dit jaar weer te gast in het Stadsmuseum. Dit jaar gingen de leerlingen samen met vzw Vagevuur op zoek naar hun creatieve talenten en naar hun lievelingsplek in de stad.

Website

lokeren.be/nieuws/2019/03/20/okan-in-lokeren-mijn-plek-in-mijn-nieuwe-stad

Van voorlezen tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

Van voorlezen
tot vertellen

★ Een kans voor meerstemmigheid

Dit is een kans om ruimte te geven aan meerstemmigheid bijvoorbeeld door mensen uit te nodigen om hun eigen verhaal te vertellen. Enkele voorbeelden:

- 'Uw toren is niet af' in Mechelen: mensen mochten de tijdlijn mee aanvullen

- Van Abbemuseum: iedere maand verandert het werk op een specifieke plaats in het museum.

Iedereen mag kiezen, de motivatie is doorslaggevend. Zo verzamelt het museum betekenissen die mensen geven aan werken in het museum.

- Mol kiest kunst: Jakob Smitsmuseum

- 'Staff picks' in boekhandels: medewerkers vertellen over hun favoriete werk

Van voorlezen tot vertellen

★ Gewoon zijn

Via de vorming "Gewoon Zijn" laat Bond zonder naam je de kracht van stilte ontdekken op verborgen groene plekken in je eigen buurt. Plekken waar de natuur jouw bondgenoot is. Maak kennis met hoe stilte in kleine dingen zit, die je later kan meenemen in je dagelijks leven.

Website

bzn.be/nl/groeien/117/vormingen

★ Stilte als instrument

Stilte vaak even krachtig als spreken. Bv workshop stilte in het kader van gouvgoed erfgoedcel Haspengouw! Wie durft met stilte aan de slag te gaan? Marleen woont in de kluis van Vrijhern.

Ze ervaart er stilte en dat doet iets met haar. Net zoals die vroeger iets deed met de kluizenaar en zijn bezoekers. Als Marleen de kinderen ontmoet, houdt ze een koffer in de hand. Langzaam zet ze de koffer neer. Eerst zegt Marleen niets. In stilte haalt ze vreemde blauwe doeken uit de koffer.

Langzaam maar zeker vormt ze er letters mee. De kinderen kijken aandachtig hoe de letters een klank vormen: sst. Stilte doet geleidelijk haar intrede...

Van voorlezen tot vertellen

Website

erfgoedhaspengouw.be/erfgoededucatie/gouvgoed/stiltegoed

**Van voorlezen
tot vertellen**

**Van voorlezen
tot vertellen**

**Van voorlezen
tot vertellen**

★ Zonder licht wordt het donker!

Zonder licht geen Nobelprijs natuurkunde 2017 want de door Einstein voorspelde gravitatiegolven zijn ontdekt met behulp van licht-gebaseerde detectoren. Ook geen Nobelprijs natuurkunde 2014 voor de blauwe led, die aan de basis ligt van energiezuinige led-lampen. En ook bepaalde levensreddende technieken in de geneeskunde.

Website

ugent.be/nl/onderzoek/maatschappij/wetenschapscommunicatie/lichtfestival2018/lichttentoonstelling.htm#anchor

Wat als er geen licht is?

★ Lightopia

Tentoonstelling in het Design Museum in Gent die het ontwerp van licht en al de diverse facetten van het lichtdesign samenbracht. Er waren zo'n 300 kunstwerken te zien waaronder ook bijzondere iconen en nooit getoonde lampenverzameling van het Vitra Design Museum.

Website

designmuseumgent.be/agenda/lightopia

Wat als er geen licht is?

★ Licht en schaduw ontdekken

Licht en schaduw voor jong en oud. Hoe ervaar je licht en donker?

Website

woordenbeeldclub.com/lessen-licht-en-kleur

Wat als er geen licht is?

★ #SaveStageLighting

Er is Europese regelgeving in de maak die vanaf 1 september 2020 de levering van alle lichtbronnen die minder dan 85 lumen per Watt produceren zou verbieden. Tot nu toe waren voor theaterverlichting bij de overgang naar energiezuiniger lichtbronnen steeds uitzonderingen voorzien in de wetgeving. Blijkt echter ook dat de huidige led-alternatieven niet langer zouden voldoen aan de nieuwe norm. De cultuursector trok aan de alarmbel en beleidsmatig bewoog er heel wat.

Website

stepp.be/themas.asp?id=6

Wat als er geen licht is?

★ Glaskunst

Wist je dat daglicht van uiterst belang is bij het ontwerpen van glas-in-lood ramen?

Wat als er geen licht is?

★ Licht en donker in de schilderkunst

Adam de Coster werd vooral bekend door zijn schilderijen van nachtelijke scènes met figuren bij kaarslicht. Het gebruik van clair-obscur in zijn vroege werken en zijn menselijke figuren die verlicht zijn door kaarslicht laten vermoeden dat hij naar Italië reisde en daar het Caravaggisme ontdekte. (bron: wikipedia)

Wat als er geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

★ Van Gogh en de kleuren van de nacht

Vincent van Gogh, schilder van kleur én licht, was zijn gehele leven gefascineerd door voorstellingen van de avond en de nacht. Zijn oeuvre telt veel hoogtepunten waarin deze sfeerrijke uren centraal staan, met als beroemdste voorbeeld De sterrennacht, geschilderd in juni 1889 in Saint-Rémy, waarin hij op ongeëvenaarde wijze de stemming van een zinderend sterrenfirmament weet op te roepen.

Website

mercatorfonds.be/product/van-gogh-en-de-kleuren-van-de-nacht

Wat als er geen licht is?

★ Het rijk der lichten

Rene Magritte schilderde het rijk der lichten in 1954. Het schilderij vertoont het verrassende beeld van een nachtelijke scène in het onderste gedeelte, terwijl daarboven een stralende lichtbewolkte hemel wordt afgebeeld. Enkele ramen van het afgebeelde huis zijn verlicht; een lantaarn wordt weerspiegeld in een vijver. Twee logische beelden worden in het schilderij verenigd tot een onlogisch geheel, waardoor een verrassend effect ontstaat. Magritte zelf zei hierover: “Deze evocatie van dag en nacht lijkt me de kracht te hebben om ons te verrassen en op te vrolijken. Ik noem deze kracht poëzie.” (bron: Wikipedia)

Wat als er geen licht is?

★ Licht = Kleur

En al de kleuren die je nu voor je ziet.

Wat als er geen licht is?

★ Fotografie

Experimenteren met licht. Dit is een deel van de fotografie, denk maar aan de belichtingsdriehoek.

Wat als er geen licht is?

★ Bedevaart naar Lourdes

Van 16 tot 22 juli gaat Vlaanderens bedevaarten naar Lourdes. Het is een lange reis (ongeveer 7 uur trein) naar het zuiden van Frankrijk, naar een mooie streek, naar een stadje aan de voet van de Pyreneeën. Naar Lourdes trekken is op weg gaan naar rotsgrond, licht en bron van leven en geloof. Verlichting speelt een belangrijke rol tijdens deze bedevaart.

Wat als er geen licht is?

★ Sint-Rochusverlichting

De jaarlijkse Sint-Rochusverlichting is het grootste toeristische evenement van de stad Aarschot. Duizenden kaarsjes zorgen elk jaar opnieuw voor een sfeervol en feeëriek geheel en lokken duizenden bezoekers naar de ‘Parel van het Hageland’.

Website

hetgasthuis.be/sintrochusverlichting

Wat als er geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

★ Fakkeltochten strijden tegen armoede

In de Kempen werd in oktober 2018 een fakkeltocht georganiseerd tijdens De Werelddag van Verzet tegen Armoede en Uitsluiting. Hierbij wilden ze vooral de aandacht vestigen op een sociaal, lokaal beleid met aandacht voor de meest kwetsbare inwoners.

Wat als er geen licht is?

★ Vertelwandeling voor kinderen

Zoek het niet te ver: lampionnen kunnen hier al een verschil maken in de beleving en kunnen voor enorm veel sfeer en een warm gevoel zorgen.

Wat als er geen licht is?

★ Haal die lichtbak vanonder het stof

Er kunnen heel veel leuke dingen gedaan worden met een eenvoudige lichtbak. De tastzich kan gestimuleerd worden maar ook het zicht, de reuk... Het is ook fijn om op deze manier iets te leren, zeker voor de kleinsten. Er kan ook een behoud en beheer aspect aan gekoppeld worden door iets te doen met insecten.

Website

gewoon-wij.be/2016/11/17/wat-je-allemaal-kan-met-een-lichtbak

Wat als er geen licht is?

★ Dia-avond

Waar is de tijd dat mensen samen komen om de dia's van de vakantie te bekijken? Grijp Erfgoeddag aan en organiseer met je verenging nog eens een ouderwetse dia-avond.

Wat als er geen licht is?

★ Wees creatief met een overheadprojector

Je kan op een goedkope manier heel wat leuke effecten bereiken dankzij een overheadprojector. Het kost je bijna niets en een hele ruimte kan in een bepaalde sfeer gebracht worden.

Website

nl.pinterest.com/jolienegg/overheadprojector

Wat als er geen licht is?

★ Belichte stad

Het STAM werkte via het project 'Belichte Stad' sterk gewerkt rond het thema licht. Hoe beleeft een blinde de stad? Met die voor ziende mensen intrigerende vraag opent 'Belichte stad'.

Website

stamgent.be/nl_be/evenementen/belichte-stad

Wat als er geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

★ Night at the museum

Wat gebeurt er in het museum als iedereen naar huis is? Kinderen mogen rondlopen met zaklampen. Spannend!

Website

nhm.ac.uk/events/dino-snores-for-kids.html

Wat als er geen licht is?

★ Night at the museum or kids

Delft wordt in oktober tussen 16 en 22 uur omgetoverd tot bijzondere, spannende locaties waar voor kinderen van alles te doen is.

Website

nightatthemuseumforkids.nl

Wat als er geen licht is?

★ Bright Brussels

Bright Brussels is een lichtfestival, een fascinerende reis door de stad die bestaat uit een tiental artistieke, interactieve, speelse... en gewoonweg prachtige lichtinstallaties. Bright Brussels is een gratis evenement dat vier avonden lang, van 14 tot 17 februari, van 18.30 tot 23.00 uur openstaat voor iedereen.

Website

visit.brussels/nl/sites/bright

Wat als er geen licht is?

★ Soane Lates: Spotlight on Soane

Een avondbezoek met een bijzondere verlichting.

Website

soane.org/whats-on/evening-opening/soane-lates-spotlight-soane-1

Wat als er geen licht is?

★ Maak zelf een camera obscura

Maak zelf een camera obscura en fotografeer cultureel erfgoed op oude wijze.

Wat als er geen licht is?

★ Lichtjeszoektocht

Er zijn veel lichtfestivals, bijvoorbeeld in Eindhoven, Amsterdam, Gent, Brussel, Rijsel... Bijna overal is er een lichtjeszoektocht die de moeite is voor klein en groot.

Wat als er geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?

Wat als er
geen licht is?